

FRANTIŠEK SKÁLA A JINÉ PRÁCE

4. 5. – 29. 8. 2021

Galerie hlavního města Prahy

Dům U Kamenného zvonu

Staroměstské nám. 13, Praha 1

Otevřeno denně kromě pondělí od 13 do 20 hodin

Kurátor: Zdeněk Freisleben

Pod názvem *A jiné práce* představuje František Skála poprvé retrospektivní pohled na svou ne vždy známou ilustrátorskou tvorbu, které se věnuje již od začátku osmdesátých let. Výstava se svou formou prolíná i s řadou dalších aspektů, které souvisejí jak se sochařskou, tak i s malířskou prací či s performancemi Františka Skály. Ve své linii se tak jedná o mimořádnou retrospektivu ilustrátorských děl, která ukazuje zároveň přesahy a rozmanitost autorovy umělecké tvorby.

Po autorových velmi úspěšných výstavách v Galerii Rudolfinum a v Národní galerii v prostorách Valdštejnské jízdárny tak můžeme poznat další polohu Skálovy poetické, tajemné, a přitom do přirozeného světa vrostlé tvorby, které nikdy nechybí ani neokázalý vtip. Svou formou se prolíná i s řadou dalších aspektů, které souvisejí s jeho sochařskou, ale také malířskou prací.

Tu výrazně utvářelo i prostředí, které autora obklopovalo v dětství, ať již se jednalo o různé formy starožitných předmětů (otcova sbírka), anebo folklorní hudbu (matka choreografka a zakladatelka souboru Chorea Bohemica), mělo jistě vliv i na jeho vnímání a vztah k různým materiálům a poetice forem spojených s lidovým uměním. Právě to vše se nepřímo objevuje také v ilustrační práci, která má i další přesahy, ať již se jedná o jeho existencionální zážitky, které souvisejí s pobyty v přírodě „na divoko“ u moře, o pěší cestu do Benátek v roce 1993 nebo další inspirativní cesty po světě. Nelze také nezmínit autorovy deníky a intimní edici malých knih.

Výstava je koncipována jako tvůrčí cesta. Začíná obrazy vytvořenými pod otcovým vedením na hranici dětství, pokračuje hledáním v době studií a postupně přes další léta až k nahlédnutí do nejnovější tvorby.

Nejedná se ale o pouhý výčet zhruba dvaceti převážně dětských knih, které jeden z nejznámějších českých výtvarníků posledních dekád ilustroval. Výstava dává nahlédnout, nakolik je profese ilustrátora úzce propojena se Skálovou volnou tvorbou malířskou, grafickou a sochařskou. Vine se jeho dílem jako ponorná řeka, ve které se zračí tvůrčí období a okouzlení.

Práce na jednotlivých knihách, a to především těch autorských, je vždy neodmyslitelně, jaksí osudově, spojena s dobou vzniku. Ať již jde o knihu *Zapomenutá řemesla*, kterou ilustroval po ukončení studia na VŠUP, nebo o *Pohádky z bramborových řádků*, jež přichází v období po zkušenostech z hudebního působení na hranici undergroundu a prožitku narození obou dětí. Do *Královských pohádek* od básníka Karla Šiktance to byly uhlové kresby lesů z konce osmdesátých let, kdy se setkává s tvorbou Aléna Diviše a Bohuslava Reynka a volí jednoduchou formu lavírovaných kreseb uhlím. Dalším významným projektem je kniha *Velké putování Vlase a Brady*. Tento legendární autorský seriál vzniká v období nástupu postmoderny a založení umělecké skupiny Tvrdohlaví. Zde dochází k nejtěsnějšímu propojení s volnou tvorbou Františka Skály, která se v té době vydělila z ilustrátorské činnosti. Díla jako *Velký datel* (1987, Východočeská galerie v Pardubicích) nebo *Motýl na květině* (1985) vznikla jako samostatné objekty prezentované na výstavách a zároveň se stala inspirací pro bytosti, které se objevily v příběhu. Duch Lesojan byl naopak poprvé spatřen Vlase a Bradou v Modrém lese a následně se zhmotnil ve formě sochy *Lesojan* (1988). V polovině devadesátých let se dva roky pracovalo na přípravě celovečerního animovaného filmu (filmové ateliéry Zlín a později Barrandov). K realizaci bohužel nedošlo z důvodu nedostatku financí. Příběh byl nakonec úspěšně dramatinován v Divadle Minor v roce 2007. Podobné to je i u knihy *Skutečný příběh Cilka a Lídy*. Nápad vytvořit fotografický seriál v reálném lesním prostředí se zrodil v roce 1989 při dokončení komiksu

Velké putování Vlase a Brady, kdy se na poslední straně objevilo několik fotografií, které zachytil tučňák Michal. Fyzicky i časově náročná práce podobná animovanému či hranému filmu, obnášející přípravu loutek, prostředí a fotografování v reálném čase ročních období, se protáhla ze dvou měsíců na dva roky a rozdělila seriál na dvě knihy. Malou, „úvodní“ – *Jak Cílek Lídu našel* (Meander, 2006) a velkou – *Skutečný příběh Cílka a Lídy* (Arbor vitae, 2007). Podobně jako u Vlase a Brady se do knihy dostala ocelová plastika Špion, dlouhá 8 m, původně vytvořená pro evropské sochařské kvadriennale v Rize. V příběhu vystupuje jako Lefant Troben, bytost žijící v Pustém Hustolese. Kniha posloužila jako předloha k filmu Jana Svěráka *Kuky se vrací*. V knize *Bratři lví srdce* se objevují zkušenosti s originální technikou „scurografie“, vyvinutou v Tajné organizaci B. K. S., která je vhodná ke ztvárnění nočních a makabrozních scén, a hodily se pro ilustrace k dětské knize, jejíž příběh se odehrává po smrti hlavních hrdinů. Negativ kreslený tužkou naslepo na pauzák se vyvolá fotografickou cestou. Komplikovanost tohoto postupu vytváří zvláštní atmosféru. K dalším podobným technikám patří termokresby, dělané dotykem teplocitlivého faxového papíru o kovovou teplou desku, nebo kresby vytvořené tužkou na základě obrazců samovolně vzniklých jemnou lampovou černí na papíře „lampionů přání“. Právě podobné příběhy a časové posloupnosti lze najít u každé z ilustrovaných knih. Promítá se do nich autorův obraz světa, pečlivá volba způsobu uchopení tématu a použité techniky a celkový, zodpovědný, ale zároveň svobodný přístup k tvorbě. I proto je výstava *A jiné práce* mimořádná.

Zdeněk Freisleben

Kurátor výstavy: Zdeněk Freisleben

Grafické řešení: Vladimír Vimr

Poděkování: Národní galerie Praha, Východočeská galerie v Pardubicích

Výstava je pořádána ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví.

Mediální partneři: Art&Antiques, Flash Art, ArtMap, Artalk, A2, Artikl, Artyčok.tv, protisedi.cz, Radio 1, XANTYPA, Český rozhlas Radio Wave

Vstupné: 150 Kč plné (dospělí) / 60 Kč snížené (studenti, senioři)

G TISKOVÁ ZPRÁVA HMP

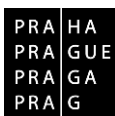
PAMÁTNÍK
NÁRODNÍHO
PÍSEMNICTVÍ

**Kontakt pro novináře: Michaela Vrchotová, +420 725 818 721,
vrchotova@ghmp.cz**

Další informace: www.ghmp.cz

www.facebook.com/ghmp.cz

www.instagram.com/ghmp.cz

Galerie hlavního města Prahy je jednou z nejvýznamnějších galerií v České republice, která se ve své výstavní činnosti zaměřuje zejména na moderní a současné umění. Shromažďuje, ochraňuje a odborně zpracovává umělecké sbírky hlavního města Prahy. V současné době GHMP vystavuje v sedmi objektech: v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně – 2. patro, v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě fotografie, v Bílkově vile, v Zámku Troja a v Domě Františka Bílka v Chýnově.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Aktuální informace o termínech konání a dalším doprovodném programu naleznete na www.ghmp.cz. Upozornění: V souvislosti s vývojem situace spojené s koronavirem může být ovlivněn kalendář doprovodných akcí. Změna programu vyhrazena.

Komentované prohlídky s Františkem Skálou.

Koncert uskupení Třaskavá směs (František Skála, Petr Nikl, Petr Tichý, Mirek Černý) ku příležitosti vydání alba s názvem *Debut*.

Koncert Františka Skály s dechovou hudbou Provodovjané.

Letní outdoorová hra v zahradě Zámku Troja organizovaná ve spolupráci s divadlem Minor.

EDUKAČNÍ PROGRAM K VÝSTAVĚ FRANTIŠEK SKÁLA:

Sobotní výtvarné workshopy

V rámci výtvarných workshopů se budeme koncentrovat na hlavní téma výstavy, na ilustraci – a to z různých úhlů pohledu: v souladu s konceptem výstavy bude akcentována ilustrace jako řemeslo, ale budeme zkoumat ilustraci i jako komunikaci textu a obrazu, 3D ilustraci a ilustraci jako komiks.

Ilustrace jako řemeslo, Dům U Kamenného zvonu

Ilustrace jako komiks, Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

Ilustrace jako mikrosvěty, Eko-ateliér v Zámku Troja

Výtvarný ateliér pro dospělé a seniory

Cyklus interaktivních workshopů k výstavě Františka Skály se bude soustředit na důležité znaky a na zvolené výtvarné techniky z širokého spektra umělecké tvorby autora. Výtvarná práce se zaměří na médium kresby, malby, grafiky a pozornost také bude věnována tvůrčímu procesu jako je ilustrace.

Tušové kresby a akvarel

Kresebné studie a grafické techniky

Interaktivní prohlídky výstavy pro všechny typy škol i další věkové a zájmové skupiny s možností následné výtvarné reakce ve formě vlastní tvorby. Akce přizpůsobujeme časově, tematicky i úrovní náročnosti konkrétním požadavkům každé školy.

Kontakt:

edukace@ghmp.cz

Pro termíny workshopů a nabídku dalších edukačních aktivit zaměřených na ostatní cílové skupiny, jako jsou například znevýhodnění návštěvníci nebo rodiče s dětmi na rodičovské dovolené, sledujte ghmp.cz/edukace.